

Пастух Ігор Дмитрович,
кандидат юридичних наук, доцент,
докторант Національної академії внутрішніх справ
e-mail: igordp76@gmail.com

СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

В даній науковій статті розкрито стан дослідження проблем запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності публічної адміністрації. Історію дослідження запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності публічної адміністрації у вітчизняній правовій науці та його нормативне закріплення доцільно розділити на такі етапи: перший етап –1991- 1997 рр., другий етап - 1998-2008 рр., третій етап - 2009-2014 рр., четвертий етап - 2015 р. - до теперішнього часу.

Ключові слова: конфлікт, спір, конфлікт інтересів, зацікавлені особи, корупція, вигода.

Pastukh I. THE STATE OF RESEARCH OF PROBLEMS OF PREVENTION AND SETTLEMENT OF CONFLICT OF INTEREST IN THE ACTIVITIES OF THE PUBLIC ADMINISTRATION

This scientific article reveals the state of research on the problems of prevention and settlement of conflicts of interest in the activities of public administration. The history of the study of prevention and settlement of conflicts of interest in the activities of public administration in domestic legal science and its normative consolidation should be divided into the following stages: the first stage -1991-1997, the second stage - 1998-2008, the third stage - 2009-2014 .. the fourth stage - 2015 - to date.

Key words: conflict, dispute, conflict of interests, stakeholders, corruption, profit.

Постановка проблеми. Суспільна довіра до публічної адміністрації є необхідним елементом функціонування демократичної правової держави. В Україні зберігається високий рівень корупції, що негативно сприймається суспільством і потребує рішучих дій. Як свідчать проведені дослідження, громадськість сприймає владу як корумпований інститут, довіра до якої має тенденцію до зменшення. Саме тому, розкриємо стан дослідження проблем запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності публічної адміністрації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В даній науковій статті нами виокремлено три етапи розвитку проблем врегулювання конфлікту інтересів. Розкриємо їх зміст. Проаналізуємо кожен з виділених історичних етапів більш детально крізь призму науково-теоретичних досліджень та нормативно-правового регулювання зазначеної проблеми.

Для першого етапу (1991-1997 рр.) характерною була відсутність наукових досліджень безпосередньо присвячених запобіганню та врегулюванню конфлікту інтересів у зв'язку браком законодавчого регулювання, яке переважно було спрямоване на протидію корупційним злочинам.

До 1995 року у нормативно-правових актах України корупція ототожнювалась із хабарництвом і охоплювалась чотирма складами відповідних злочинів, передбачених статтями 168-171 Кримінального кодексу України від 28 грудня 1960 року [1] (одержання хабара, посередництво в хабарництві, дача хабара та його провокація). Така практика прийшла до нас із радянських часів, коли влада на протязі багатьох років офіційно не визнавала явища корупції в системі державної служби. Термін «корупція» в офіційних документах не вживався, але із самого початку свого існування радянська влада вживала заходів протидії корупції. Підтвердженням цьому є прийняття Декрету Ради Народних Комісарів Української РСР від 08 травня 1918 «Про хабарництво». У ньому були закріплені положення щодо поширення кримінальної відповідальності всіх учасників корупційних відносин (особи, які перебувають на державній або громадській службі, хабародавці, підбурювачі, пособники і всі інші, хто мав відношення до підкупу службовців). В. І. Ленін свого часу назвав хабар «третім ворогом» і наголошував: «Якщо є таке явище як хабар, якщо це можливо, то не йдеться про політику. Тут ще немає навіть вступу до політики, тут не можна здійснювати політику, тому що всі заходи залишаться висіти у повітрі і не призведуть рівно ні до яких результатів. Гірше буде від закону, якщо практично він буде застосовуватися в умовах допустимості та поширеності хабара» [2, с. 174].

Прийняття 05 жовтня 1995 року Закону України «Про боротьбу з корупцією» [3] стало першим законодавчим кроком розширення змісту та розуміння корупції, яка почала визначатися як діяльність службовців (поки що тільки державних органів), спрямована на протиправне використання наданих їм повноважень з метою одержання як матеріальних, так і нематеріальних благ. Також статтею 5 Закону встановлюються спеціальні обмеження, спрямовані на попередження корупції, що мали виключити вплив корисливого мотиву на виконання службових повноважень. Зокрема, державним службовцям заборонялось сприяти з використанням своїх повноважень громадянам у здійсненні ними підприємництва, в отриманні різних пільг з метою незаконного одержання за це матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг; займатися підприємництвом та іншою (крім наукової, викладацької, творчої діяльності та медичної практики); входити до

складу правління чи інших виконавчих органів приватних підприємств та деякі інші.

Цей Закон став дещо запізнілою реакцією держави на процеси, що почали відбуватися в країні. З одного боку, посилення державне регулювання нових економічних процесів (що прийшли на зміну командно-адміністративної (планової) системи економіки) і, відповідно, повноважень чиновників. З іншого – роздержавлення (приватизація) і народження приватного сектору економіки в особі підприємців, які в боротьбі за розширення економічних можливостей вдавалися вже не до епізодичного «впливу» на окремих дрібних державних службовців, а до прямого підпорядкування діяльності політичної влади справі захисту свої комерційних інтересів.

З прийняттям закону «Про боротьбу з корупцією» і початком його активного застосування активізувалися наукові пошуки, присвячені розширенню науково-теоретичних та практичних засад запобігання та протидії корупції. Як слушно зазначає М. І. Мельник «належне наукове забезпечення, яке передбачає організацію наукових досліджень з проблем запобігання та протидії корупції, приведення їх до певної системи, розроблення нових пропозицій, наукових методик і рекомендацій з цих питань, раціональне їх запровадження у практику, прогнозування та науковий аналіз ефективності застосування форм і засобів боротьби з корупцією, а також моральне і матеріальне заохочення авторів цих досліджень є необхідною умовою підвищення ефективності цієї діяльності» [4, с. 22].

Запропонована Р. Тучаком мета класифікаційного розподілу суб'єктів боротьби з корупцією, а саме сприяння у подальшому розподілі конкретних повноважень для кожного суб'єкта з метою збільшення якості їх взаємодії та роботи у різних сферах суспільних відносин, заслуговує на окрему увагу. Її варто взяти за зразок під час подальшого дослідження суб'єктів запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, класифікаційний розподіл яких також обов'язково необхідно буде здійснити.

У наступному 2008 році була захищена робота О. Ткаченка на тему «Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ», що відповідно свідчить про суттєве звуження предмету дослідження до розгляд протидії корупції лише в органах внутрішніх справ. Дисертація була присвячена комплексному дослідженню корупції як соціального явища та правової категорії; а також корупції як правопорушення та злочину в діяльності співробітників органів внутрішніх справ. О. Ткаченко визначив загальні й особливі передумови виникнення корупції серед співробітників органів внутрішніх справ. Її наслідки та вплив на розвиток суспільних відносин у державі. Автором були встановлені сфери професійної діяльності співробітників органів внутрішніх справ, які є найбільш небезпечними для ураження корупцією, розроблені організаційно-управлінські засади системи протидії корупції в органах внутрішніх справ, розроблені та внесені пропозиції, спрямовані на вдосконалення антикорупційного законодавства і діяльності суб'єктів боротьби з корупцією [5, с. 20].

Наприкінці другого етапу була захищена дисертація з міжнародно-правової наукової спеціальності І. Нуруллаєва на тему «Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією», на яку треба звернути особливу увагу, оскільки вона була присвячена аналізу важливих міжнародних нормативно-правових актів, які і спричинили у подальшому суттєве оновлення антикорупційного законодавства України, внаслідок якого сьогодні існує, у тому числі, і окремий правовий інститут - запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як спосіб протидії корупції. Дисертація І. Нуруллаєва була присвячена комплексному дослідженню співробітництва держав Ради Європи в боротьбі з корупцією. Таке співробітництво розглядалось як невід'ємна складова більш широких зусиль держав світу в подоланні цього негативного явища, тому в роботі було надано загальну міжнародно-правову оцінку міждержавного антикорупційного співробітництва на універсальному рівні, зокрема досліджено міжнародні договори, укладені в рамках ООН та Організації економічного співробітництва та розвитку. Одночасно у роботі був зроблений важливий висновок, що правовий простір Ради Європи на цей час єдиний, де таке співробітництво є найбільш ефективним. У дисертації були досліджені міжнародні договори Ради Європи, якими визначено межі правового антикорупційного співробітництва - Кримінальної та Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією, та основного європейського органу міжнародного співробітництва в боротьбі з корупцією - групи держав проти корупції, досліджено правову природу, повноваження та процедури Групи держав проти корупції, принципи, що покладені в основу її діяльності. Особливу увагу І. Нуруллаєв приділив питанням формування Групою власної правової практики - так званої «юриспруденції» у сфері запобігання та покарання корупції; наведенню прикладів сучасної практики оцінювання Групою держав проти корупції виконання міжнародних зобов'язань за антикорупційними конвенціями Ради Європи. І. Нуруллаєв надав правову оцінку місця України в системі міжнародних антикорупційних договорів та на прикладі Групи держав проти корупції, з'ясувавши особливості внутрішньодержавної імплементації в Україні рекомендацій міжнародних антикорупційних органів [49, с. 18-19].

Третій етап (2009-2013 рр.) запропоновано вважати періодом стрімкого розвитку та реформування антикорупційного законодавства України, появи законодавчого закріплення загальних положень про конфлікт інтересів, адміністративної відповідальності за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, подальшого поступового розвитку наукових досліджень правового регулювання окремих аспектів діяльності, спрямованої на протидію корупції, за відсутності уваги до нового правового інституту - запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Історію розвитку антикорупційного законодавства України, яким врегульовуватися питання запобігання

та врегулювання конфлікту інтересів, у цей період варто розділити на два під етапи. Початком першого під етапу варто вважати прийняття Верховною Радою України пакету антикорупційних законів України: Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року. Закону України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень» від 11 червня 2009 року. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 11 червня 2009 року.

Усі вказані три закони України були прийняті з метою забезпечення імплементації в Україні положень трьох міжнародних договорів, які підписала Україна, а саме: Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, яка набрала чинності для України 01 березня 2010 року, Цивільної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, яка набрала чинності 01 січня 2006 року, Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, яка набрала чинності для України 01 січня 2010 року. Відповідно до ч. 4 ст. 7 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції кожна держава-учасниця прагне, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, створювати, підтримувати й зміцнювати такі системи, які сприяють прозорості й запобігають виникненню конфлікту інтересів. Саме ця норма вказаного міжнародного нормативно-правового акту, який ратифікувала Україна, спричинила появу у вітчизняному законодавстві нормативно-правового закріплення поняття «конфлікт» інтересів», запобігання якому почало розглядатись як спосіб протидії корупції в Україні.

На рівні Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року суспільні відносини, пов'язані з конфліктом інтересів, врегульовувалися лише двома статтями. Ст. 1 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року містила визначення конфлікту інтересів, яке наводилось вже у попередньому підрозділі, а ст. 12 під назвою «Врегулювання конфлікту інтересів» містила лише дві загальні норми: 1) особи, зазначені в пунктах 1-2 частини першої статті 2 цього Закону, зобов'язані вжити заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів; 2) закони та інші нормативно-правові акти, що визначають повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, порядок надання окремих видів державних послуг та провадження інших видів діяльності, пов'язаних з виконанням функцій держави, органів місцевого самоврядування, мають передбачати порядок та шляхи врегулювання конфлікту інтересів. Аналіз вказаної норми свідчить, що Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року покладав обов'язок врегульовувати порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції на органи державної влади та органи місцевого самоврядування, не встановлюючи для них жодних орієнтирів.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 11 червня 2009 року не передбачав внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, спрямованих на встановлення адміністративної відповідальності за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, тим самим ставлячи під питання ефективність застосування положень ст. 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року.

Пакет антикорупційних законів України 2009 року в експертному середовищі відразу після його прийняття отримав дуже жорстку критику, головною тезою якої був той факт, що законодавець не імплементавав положення Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією. Цивільної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією. Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, а фактично копіював їх у вказані три закони України, зовсім не враховуючи особливості вітчизняної правової системи. Саме через цю критику вступ у дію цих законів постійно переносився, і як наслідок 21 грудня 2010 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції», яким всі три закони були визнані такими, що втратили чинність. Вони вступили в дію 01 січня 2011 року, проте вже 05 січня 2011 року втратили чинність.

Початком другого під етапу третього етапу варто вважати прийняття Верховною Радою України двох антикорупційних законів України: Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 року та Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 07 квітня 2011 року. Ці два закони були розроблені на основі пакету трьох попередніх антикорупційних законів України, проте більш адаптовані до реалій української правової системи, хоча фактично саме вони спричинили другу хвилю «революції» антикорупційної діяльності органів публічної адміністрації України, а також інших юридичних осіб публічного права, передбачивши цілу низку новел, у тому числі і запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як спосіб протидії корупції.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 року, як і його попередник, врегулював питання, пов'язані з конфліктом інтересів лише на рівні ст. 1. в якому містилось визначення поняття «конфлікт інтересів», а також у ч. 8 ст. 12 «Фінансовий контроль» було передбачено, що перевірка декларації на наявність конфлікту інтересів суб'єкта декларування здійснюється протягом тридцяти днів з дня подання декларації і полягає у порівнянні службових обов'язків суб'єкта декларування з його та членів його сім'ї фінансовими інтересами. Як бачимо, якість нормативно-правового закріплення порядку запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на рівні спеціального антикорупційного закону України стала ще гіршою, порівняно з попереднім Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 07 квітня 2011 року вперше встановив адміністративну відповідальність за діяння, пов'язане з конфліктом інтересів. Зокрема, до Кодексу України про адміністративні правопорушення була додана нова ст. 172⁷ «Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів», яка передбачала адміністративну відповідальність лише за неповідомлення особою безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів у вигляді штрафу. Більш суворішою санкцією для посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, посадових осіб інших юридичних осіб публічного права була санкція, яка містилась у ст. 22 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 року, яка передбачала у разі притягнення вказаних осіб до адміністративної відповідальності за корупційне правопорушення необхідність обов'язкового звільнення з роботи (служби) у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії відповідного судового рішення, яке набрало законної сили.

Зазначена незбалансованість норм двох законів України: відсутність детального нормативно-правового регулювання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції та наявність суворих санкцій за неповідомлення особою безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів призводила на практиці до численних фактів порушення прав посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, посадових осіб інших юридичних осіб публічного права, які безпідставно та досить суперечливо притягалися до адміністративної відповідальності за ст. 172⁷ «Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів» Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Вказану проблему мав вирішити інший нормативно-правовий акт, який би належним чином забезпечив регулювання запобігання конфлікту інтересів ж способом протидії корупції. 17 травня 2012 року був прийнятий Закон України «Про правила етичної поведінки», який визначав керівні норми вперше встановив адміністративну відповідальність за діяння, пов'язане з конфліктом інтересів. Зокрема, до Кодексу України про адміністративні правопорушення була додана нова ст. 172⁷ «Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів», яка передбачала адміністративну відповідальність лише за неповідомлення особою безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів у вигляді штрафу. Більш суворішою санкцією для посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, посадових осіб інших юридичних осіб публічного права була санкція, яка містилась у ст. 22 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 року, яка передбачала у разі притягнення вказаних осіб до адміністративної відповідальності за корупційне правопорушення необхідність обов'язкового звільнення з роботи (служби) у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії відповідного судового рішення, яке набрало законної сили.

Наступні роки третього періоду ознаменувалися звуженням предмету досліджень вчених-адміністративістів, присвячених різним аспектам правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних із запобіганням та протидією корупції; що безумовно робили вказані роботи більш цікавішими та орієнтованими на дієве вдосконалення та розвиток антикорупційного законодавства України.

Четвертий етап (2014 р. - до теперішнього часу) визначено як період деталізації правового регулювання діяльності, пов'язаної із запобіганням та врегулюванням конфлікту інтересів, на рівні закону України та збереження тенденції попереднього періоду в наукових дослідженнях учених-адміністративістів.

Висновки. Історію дослідження запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності публічної адміністрації у вітчизняній правовій науці та його нормативне закріплення доцільно розділити на такі етапи: перший етап – 1991- 1997 рр., другий етап - 1998-2008 рр., третій етап - 2009-2014 рр., четвертий етап - 2015 р. - до теперішнього часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1961. № 2. Ст. 14.
2. Ленин В.И. Полное собрание сочинений. Том 44. Июнь 1921 – март 1922. 744 с.
3. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 05 жовтня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 34. Ст. 266.
4. Мельник М.І. Наукове забезпечення антикорупційної діяльності в органах державної влади. К.: Основа, 1999. 148 с.
5. Ткаченко О.В. Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2008. 208 с.

REFERENCES:

1. Criminal Code of Ukraine. (1960, December 28). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*, 2, 14 [in Ukrainian].
2. Lenin, V. I. (1922). *Complete collection of works*. Volume 44 [in Russian].
3. Law of Ukraine On the fight against corruption. (1995, October 5). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 34, 266 [in Ukrainian].
4. Melnik, M. I. (1999). *Scientific support of anti-corruption activities in public authorities*. Kiev: Osнова [in Ukrainian].

5. Tkachenko, O. V. (2008). *Administrative and legal principles of anti-corruption in the internal affairs bodies*. Candidate's thesis. Kiev [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 16.12.2019

УДК 340.115

Ховпун Олексій Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики Академії праці,
соціальних відносин і туризму
e-mail: khovpun3322@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5753-966X>

ЗАСТОСУВАННЯ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАРМАЦІЇ

У статті розглянуто проблему застосування аксіологічного підходу під час дослідження питань, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням фармації. Вказано, що цей методологічний підхід під час дослідження, будучи загальним та оціночним, проявляється у загальних правових дефініціях. Він повинен базуватися на сучасних цінностях суспільства. Зазначено, що категорія цінності наповнює сенсом відповідне правове явище, оскільки без цінності право втрачає своє функціональне призначення. Визначено, що аксіологічний підхід закладається у передумовах розробки механізму правового регулювання будь-якого правового феномену. При цьому на історичних етапах розвитку будь-якої держави право співвідноситься з цінністю, що дозволяє знаходити справедливість, подолати хаос в існуючих відносинах з метою досягнення загального блага. Наголошено, що незважаючи на певну суб'єктивність в суспільстві виникають єдині цінності, які їм як породжуються, так і визнаються. Так, загальною цінністю у будь-якому суспільстві буде життя і здоров'я людини, охорона прав дитини. Доведено, що у методології сучасних досліджень адміністративно-правового забезпечення фармації, поряд із системним підходом важливим є аксіологічний підхід. Запропоновано систему цінностей при адміністративно-правовому забезпеченні фармації поділяти на такі рівні: основний (первинний): життя і здоров'я людини; та додатковий: розвиток науки і виробництва ліків у суспільстві, утворення державних органів, що забезпечують функціонування існуючих та формування нових фармацевтичних правовідносин, правове регулювання фармацевтичних відносин. Тому при прийнятті певного владного рішення необхідно керуватися відповідними цінностями. Зроблено висновок, що завдяки застосуванню аксіологічного підходу адміністративно-правове забезпечення фармації набуває сенсу.

Ключові слова: здоров'я, цінність, аксіологія, забезпечення, адміністративне, благо.

Khovpun O. APPLICATION OF THE AXIOLOGICAL APPROACH WHILE STUDYING ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROVISION OF PHARMACIA

The problem of applying the axiological approach while studying issues related to the administrative and legal provision of pharmacia has been considered in the article. It has been indicated that this methodological approach to research, being common and evaluative, is manifested in general legal definitions. It must be based on the current values of society. It has been noted that the category of values fills the relevant legal phenomenon with the sense, because law loses its functional purpose without values. It has been determined that the axiological approach is laid down in the preconditions for the development of the mechanism of legal regulation of any legal phenomenon. At the same time, law on the historical figures of the development of any country, was correlated with the value that allowed to invent justice, to overcome chaos in existing relations in order to achieve the common good. It has been emphasized that there are common values despite a certain subjectivity in society that are both generated and recognized. Thus, the common value in any society will be human life and health, protection of children's rights. It has been proved that axiological approach is important along with the system approach in the methodology of modern research of administrative and legal provision of pharmacia. It has been formulated that the system of values while administrative and legal provision of pharmacia is divided into the following levels: the basic (primary): human life and health; and additional: the development of science and medicines production in societies, the formation of state agencies that ensure the functioning of existing and the formation of new pharmaceutical legal relations, legal regulation of pharmaceutical relations. Therefore, it is necessary to be guided by the relevant values while taking the appropriate authoritative decision. It has been concluded that the administrative and legal provision of pharmacia makes sense due to the application of the axiological approach.

Key words: health, value, axiology, provision, administrative, benefit.

Постановка проблеми. Сьогодні аксіологічний підхід все частіше застосовується у юридичних дослідженнях. Його поширення обумовлено тим, що він базується на аксіології – філософському напрямі щодо поняття, різновидів цінностей у суспільстві. Саме виявлення цінностей при пізнанні правових явищ дає можливість структурувати наукові результати, виходячи з розташування цінностей. Зокрема, у ч. 1 ст. 3 Конституції України закріплено положення, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Закладене положення в Основному Законі є підґрунтям для розвитку правової аксіології, яка застосовується при пізнанні правових феноменів крізь систему